

KLASIČNA KONIZACIJA (KONIZACIJA NOŽEM)

Konizacija nožem hirurški je zahvat kojim se (skalpelom) odstranjuje promijenjeni deo vrata materice. Nakon odstranjenja konusa obično se izvede tzv. *plastika cerviksa*, kojom se modelira ostatak vrata materice i smanjuje mogućnost postoperativnog krvarenja.

Konizacija se u pravilu izvodi u opštoj anesteziji, s postoperacijskim boravkom u bolnici od tri do četiri dana. Konizacija nožem primarno je dijagnostička, a najčešće i terapijska hirurška metoda. Konačnu dijagnozu postavlja patolog, serijskim mikroskopskim pregledom odstranjenog preparata. Patolog takođe procenjuje i zahvaćenost ivica i vrha konusa, što je prognostički bitan činilac za konačno izlječenje pacijentkinje. Iako po svom opsegu konizacija nije velik hirurški zahvat, stopa komplikacija relativno je visoka. Najčešća rana komplikacija zahvata je krvarenje, koje se javlja u 6-7% slučajeva. Deo pacijentkinja (oko 4%) može kasnije imati problema sa začećem trudnoće, spontanim pobačajem ili prevremenim porođajem (1%).

LETZ (LOOP EXCISION OF TRANSFORMATION ZONE)

LETZ je oznaka za zahvat kojim se odstranjuje transformacijska zona vrata materice niskovoltaznom „dijatermijskom petljom“ – električnom omčom, pri čemu istovremeno dolazi do sečenja i koagulacije duž crte reza. U svakodnevnoj upotrebi LETZ označava samu tehniku – upotrebu električne omče, ne samo za odstranjivanje transformacijske zone, već i za uzimanje uzoraka vrata materice s bilo kog njegovog dela, što se naziva LETZ biopsija, kao i odstranjivanje dijela vrata materice u obliku konusa – LETZ konizacija.

Odstranjeni komad tkiva vrata materice dalje se patohistološki procenjuje.

Transformacijska zona je živo područje na granici između višeslojnog pločastog epitela, koji spolja prekriva vrat materice i cilindričnog epitela, koji oblaže unutrašnjost kanala koji vodi u šupljinu materice. To je područje gdje se nalazi i nezreli metaplastični epitel, koji je najosjetljiviji na djelovanje onkogenih činilaca. U liječenju CIN-a potreban je što pošteniji, a opet dovoljan oblik liječenja, koji će omogućiti odstranjenje abnormalnih promena u celini, ali neće ostaviti značajnije posledice na reproduktivni sistem žene, s obzirom da su ovom patologijom obuhvaćene pretežno žene reproduktivnog i adolescentnog doba.

LETZ je zapravo pošteniji zahvat jer se rezom ne ide toliko u dubinu vrata materice, već je otklanjanje tkiva površnije, što može biti i dvosjekli mač. Naime, tek nakon zahvata i histološke provere odstranjenog tkiva može se tačno utvrditi je li lezija otklonjena u celini. Obzirom da visokofrekventna struja koaguliše krvne žilice, krvarenje je pri zahvatu oskudnije, a „plastika“ cerviksa je nepotrebna. Zbog svog poštednog karaktera, ova se metoda osobito preporučuje ženama koje nisu još rodile.

MOGUĆE KOMPLIKACIJE TOKOM OPERACIJE

- U izuzetno retkim slučajevima postoji mogućnost jačeg, nekontrolisanog krvarenja, koje zahtijeva transfuziju krvi ili krvnih komponenti
- U slučaju životno ugrožavajućeg krvarenja, u pojedinim slučajevima potrebno je napraviti histerektomiju (odstranjenje materice).
- Povrede susjednih organa (krvnih žila, creva, mokraćne bešike, uretera); rizik je veći nakon prethodnih operacija, sa priraslicama ili poremećenom anatomijom
- Infekcije (uterusa, urinarnog trakta, upala pluća, upala potrbušnice)
- U izuzetnim slučajevima postoji mogućnost stvaranja krvnih ugrušaka i začepljenja žila

NAKON ZAHVATA POTREBNO JE PRIDRŽAVATI SE SLEDEĆEG:

- Tamponadu (gazu) natopljenu lekom za sprečavanje krvarenja, umetnutu u rođnicu nakon zahvata, potrebno je lagano izvući 6-12 sati nakon zahvata
- U slučaju bolova (koji ne bi smeli biti jači od menstrualnih) koristiti neke od sledećih liekova: Ketonal, Voltaren ili Brufen
- U slučaju LETZ konizacije, nakon zahvata se, kao prevencija komplikacija (krvarenja), preporučuje mirovanje u trajanju od 14 dana
- Iscjedak je isprva vodenast, a u drugoj nedelji oporavka može biti sukrvičav do krvav, ali ne jači od „slabe“ menstruacije
- Umesto kupanja u kadi, tuširati se
- Do prve kontrole izbegavati polne odnose i korišćenje tampona, pošto bi moglo doći do oštećenja operisanog područja
- Izbegavati alkohol jer širi krvne žile
- Prva kontrola je 4 nedelje nakon zahvata, kada će se proveriti zarastanje operisanog područja ,a za 8 do 12 nedeljatreba napraviti kontrolni kolposkopski pregled i PAPA test